

nacrt

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Nacionalni odbor za suzbijanje trgovanja ljudima

NACIONALNI PLAN ZA SUZBIJANJE TRGOVANJA
DJECOM
listopad 2005. – prosinac 2007.

Zagreb, 2005.

NACIONALNI PLAN ZA SUZBIJANJE TRGOVANJA DJECOM

listopad 2005. - prosinac 2007.

1. UVOD

Trgovanje ljudima kao sve veći problem suvremenog društva jedan je od najtežih oblika kršenja ljudskih prava koji poprima nove oblike izvršenja te ga je sve teže otkriti i sankcionirati.

Dinamika kriminalnih aktivnosti vezanih uz trgovanje ljudima traži brojne i učinkovite odgovore na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini. Radi ozbiljnosti i složenosti ovog fenomena brojne su države razvile nacionalne strategije i planove za suzbijanje trgovanja ljudima kojima su određeni strateški ciljevi, konkretne aktivnosti i njihovi izvršitelji te potrebna sredstva. Krajnji je cilj stvaranje odgovarajućeg sustava za suzbijanje trgovanja ljudima.

Zašto djecu izdvajati iz zadanih okvira nacionalnih strategija i planova aktivnosti?

U skladu s međunarodnim dokumentima koji se odnose na zaštitu i promicanje ljudskih prava, djeca se radaju slobodna, s pravima koja pripadaju svim ljudskim bićima. Odrasli imaju obvezu djeci osigurati uživanje njihovih prava. UN-ova Konvencija o pravima djeteta iz 1989. godine izriječno zabranjuje trgovanje djecom i djecu prostituciju te nalaže državama potpisnicama poduzimanje odgovarajućih mjera prevencije otmice, prodaje ili trgovanja djecom bilo u koje svrhe i bilo s kojim ciljem.

Zatiranje i ignoriranje tih prava suprotnost je spomenutoj obvezi i predstavlja manifestaciju moći, ignorancije i beskrupuloznosti svih uključenih u nelegalne aktivnosti. S druge strane, država mora sustavno djelovati na zaštitu tih prava i djece.

U okviru cjelokupne problematike suzbijanja trgovanja ljudima, djeca – kao posebno ranjiva skupina – traže poseban pristup te posebne mjere prevencije, pomoći i zaštite. Prema podacima OEES-a, čak 30 posto od ukupnog broja žrtava trgovanja ljudima čine djeca. Prema podacima UNICEF-a, 1,300.000 djece na godinu postane žrtvom trgovanja ljudima. Djecu je lakše namamiti i prevariti te zbog njihovog stasa i dobi lakše iskoristiti i držati pod prisilom.

U skladu s Fakultativnim protokolom uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji djece, djecjoj prostituciji i djecjoj pornografiji, prodaja djece znači svako djelo ili transakciju u kojoj neka osoba ili skupina osoba prenosi dijete drugim osobama uz naknadu ili bilo kakvu drugu nagradu. Definirajući trgovanje djecom, Protokol, koji je Republika Hrvatska ratificirala u ožujku 2001. godine, zabranjuje prodaju djece, djecu prostituciju i djecu pornografiju uz prihvatanje minimuma standarda određenih samim Protokolom.

Kako iz Protokolom postavljene definicije trgovanja djecom proizlazi, za postojanje djela trgovanja djetetom nije važno postojanje prisile, otmice, nasilja, prijetnje, prijevare ili zlorabe ovlasti ili položaja bespomoćnosti, pa niti pristanak djeteta na određeni oblik eksploatacije.

Trgovanje djecom usko je povezano s njihovom daljnjom eksploatacijom na način koji ugrožava njihovo dostojanstvo i ljudska prava. Nažalost, porast potražnje za uslugama koje pružaju djeca žrtve trgovanja ljudima glavni su uzrok toj pojavi. Djeca postaju žrtve međunarodnog, ali i unutarnjeg trgovanja ljudima. Dolaze uglavnom iz socijalno ugroženih i slabije obrazovanih obitelji, prepuštena su sama sebi. Djeca žrtve trgovanja ljudima i njihovi roditelji nemaju dovoljno informacija kako bi prepoznali moguće opasnosti.

Djecom se trguje u različite svrhe: radi seksualnog iskorištavanja, prisilnog rada, prošenja, preprodaje droge, krade, džeparenja, nezakonitog posvajanja te trgovanja organima. Prema podacima Međunarodne organizacije za migracije, trgovanje djecom u svrhu seksualnog iskorištavanja u stalnom je porastu. Djecu i njihove roditelje vrbuje se obećanjima o poslu, a počinitelji su često njima bliske osobe. Svrha cjelokupne nelegalne aktivnosti jest stvaranje profita za odrasle osobe koje trgovali djecu višestruko kontroliraju.

Svi spomenuti oblici eksploatacije dovode do negiranja temeljnih prava djeteta: prava na identitet, na život, opstanak i razvoj, na nediskriminaciju, na participaciju, na poštovanje najboljeg interesa djeteta, na školovanje, na zaštitu privatnosti te pravo na zaštitu od otmice i trgovanja.

Kako bi se izbjegle spomenute pojave negiranja dječjih prava, a u skladu s Konvencijom o pravima djeteta, države su dužne poduzeti sve potrebne zakonodavne, upravne, socijalne i prosvjetne mjere da zaštite dijete od svakog oblika tjelesnog ili duševnog nasilja, povreda ili zloraba, zanemarivanja, zlostavljanja ili iskorištavanja. Cilj je mjera koje se predviđaju poduzeti uvođenje djelotvornih postupaka zaštite djeteta.

Vodeći računa o spomenutim podacima o eksploataciji djece i preuzetim međunarodnim obvezama, predsjednica Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima imenovala je Radnu skupinu za suzbijanje trgovanja djecom. Radna skupina osnovana je radi iniciranja i koordinacije nacionalnih i regionalnih aktivnosti u području suzbijanja trgovanja djecom, osmišljavanja strategije djelovanja u suzbijanju trgovanja djecom i pripreme Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja djecom.

Nacionalnim programom za suzbijanje trgovanja ljudima od 2005. do 2008. godine Vlada Republike Hrvatske obvezala se posebnu pozornost posvetiti suzbijanju trgovanja djecom, držeci djecu kao zasebnu, posebno osjetljivu skupinu. Operativnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za 2005. godinu kao jedna od mjera predviđeno je donošenje Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja djecom. Provodeći spomenute obveze, Radna je skupina pripremila Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja djecom kojim je obuhvaćeno razdoblje od listopada 2005. do prosinca 2007. godine.

Sve aktivnosti i mjere koje se poduzimaju u skladu s Nacionalnim planom moraju biti u najboljem interesu djeteta. Najbolji interes djeteta predstavlja misao vodilju pri svakoj predviđenoj aktivnosti. Učinkovita prevencija trgovanja djecom te djeci prilagođena pomoć i zaštita, koordinacija i suradnja u borbi protiv trgovanja

djecom te strogo kažnjavanje pocinitelja kaznenog djela u svezi s trgovanjem djecom predstavljaju imperativ u odredivanju aktivnosti.

Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja djecom oslanja se na Nacionalni program za suzbijanje trgovanja ljudima od 2005. do 2008. godine, koji mu predstavlja programski dokument, a ciji se ciljevi Nacionalnim planom razraduju kroz konkretne aktivnosti i njihove izvršitelje. Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja djecom strukturom slijedi Nacionalni program i njemu pripadajući Operativni plan, ali prilagođen je specifičnim potrebama djece žrtava trgovanja ljudima.

Nacionalni plan donosi se za razdoblje od 1. listopada 2005. do 31. prosinca 2007. godine.

Dijelovi Plana su:

- Zakonski okvir,
- Identifikacija žrtava, otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje pocinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima,
- Pomoc i zaštita žrtava,
- Prevencija,
- Obrazovanje,
- Medunarodna suradnja i
- Koordinacija aktivnosti.

Nacela Plana koja se temelje na Konvenciji o pravima djeteta i drugim međunarodnim dokumentima jesu:

- najbolji interes djeteta – predstavlja polazište svih predviđenih aktivnosti te obvezuje sve sudionike (mjerodavna tijela, organizacije civilnog društva i međunarodne organizacije) da njihovo postupanje uvažava najbolji interes djeteta koje u svakom trenutku mora biti u središtu pozornosti
- nediskriminacija – djecu žrtve trgovanja ljudima potrebno je izjednčiti u pravima s djecom državljanima Republike Hrvatske
- aktivno sudjelovanje djeteta – u svakom postupku potrebno je omogućiti aktivno sudjelovanje djeteta u skladu s njegovom dobi i zrelosti te prihvatiti mišljenje i želje djeteta u skladu s njegovim najboljim interesom
- komuniciranje na vlastitom jeziku – djeci žrtvama trgovanja ljudima mora se omogućiti komuniciranje na vlastitom jeziku. U svim razgovorima s djecom žrtvama trgovanja ljudima, kada sudjeluju u pojedinim postupcima ili im se pružaju određene usluge, mora se osigurati prevoditelj
- zaštita osobnih podataka djeteta – ne smiju se otkrivati podaci o djetetu koji bi mogli ugroziti dijete ili članove njegove obitelji
- prihvaćanje dugoročnog interesa djeteta – u donošenju odluka u svezi s djetetom žrtvom trgovanja ljudima potrebno je odrediti dugoročne interese djeteta te odlučivati u skladu s njima
- učinkovitost i žurnost – odluke je potrebno donositi brzo i kvalitetno kako se ne bi dodatno pojačala djetetova patnja, nesigurnost i izgubljenost
- pravo djeteta na informaciju – dijete žrtvu trgovanja ljudima mora se na prikladan način informirati o situaciji u kojoj se nalazi, vrstama zaštite i pomoci koje mu stoje na raspolaganju, o mogućnosti spajanja obitelji i repatrijacije

- pravo na zaštitu – dužnost je državnih institucija zaštititi dijete i pomoći mu u osiguravanju sigurnosti.

Kako hrvatsko zakonodavstvo već godinama poznaje sustav skrbništva kao poseban oblik zaštite maloljetnih osoba bez roditeljske skrbi, nije ga potrebno predvidjeti ovim Nacionalnim planom.

Valja istaknuti da kazneno zakonodavstvo prepoznaje trgovanje djecom kao kvalificirani oblik kaznenog djela trgovanja ljudima te ga odgovarajuće i sankcionira.

2. ZAKONSKI OKVIR

Programski cilj:

Unaprijediti propise u svrhu ucinkovitije zaštite žrtve te otkrivanja, procesuiranja i odgovarajućeg sankcioniranja pocinitelja kaznenog djela u svezi s trgovanjem ljudima, a posebice djecom

Mjere:

1. Analizirati postojeće zakonodavstvo radi usuglašavanja s međunarodno preuzetim obvezama koje se odnose na suzbijanje trgovanja djecom

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Suizvršitelj: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, organizacije civilnog društva

Rok: 31. prosinca 2005.

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

2. Provesti dopunu odredbi Zakona o socijalnoj skrbi i pratećih podzakonskih akata radi osiguravanja smještaja djece žrtava trgovanja ljudima u sigurnom skloništu

Nositelj: Radna skupina za suzbijanje trgovanja djecom

Rok: 31. srpnja 2006.

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

3. Izraditi prijedlog i inicirati donošenje Protokola o postupanju s djecom žrtvama trgovanja ljudima kojim se uređuje postupanje s djetetom od trenutka njegove identifikacije kao žrtve do trajnog zbrinjavanja

Nositelj: Radna skupina za suzbijanje trgovanja djecom

Rok: 30. lipnja 2006.

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

3. IDENTIFIKACIJA ŽRTAVA, OTKRIVANJE, PROCESUIRANJE I SANKCIONIRANJE POCINITELJA KAZNENOG DJELA TRGOVANJA LJUDIMA

Programski cilj:

Unaprijediti postupke otkrivanja i identifikacije djece žrtava trgovanja ljudima

Mjere:

1. Izraditi priručnik namijenjen policijskim službenicima za prepoznavanje rizičnih situacija, odnosno rizičnih skupina radi identificiranja djece žrtava trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: 31. prosinca 2006.

Potrebna sredstva: 50.000,00 kn

2. Izraditi priručnik namijenjen stručnim radnicima u području socijalne skrbi za prepoznavanje rizičnih situacija, odnosno rizičnih skupina radi identificiranja djece žrtava trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva

Rok: 31. prosinca 2006.

Potrebna sredstva: 60.000,00 kn

3. Uspostaviti posebnu bazu podataka o djeci žrtvama trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava

Rok: 31. ožujka 2006.

Potrebna sredstva: 15.000,00 kn

Programski cilj:

Razvijati međusobnu suradnju tijela mjerodavnih za otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje pocinatelja kaznenog djela u svezi s trgovanjem djecom

Mjere:

1. Donijeti protokol o razmjeni informacija između mjerodavnih tijela (policija, zdravstvo, obrazovanje, socijalna skrb, pravosude – državno odvjetništvo) i organizacija civilnog društva u svrhu što ranije identifikacije i pomoći djetetu žrtvi trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava VRH, nacionalni koordinator za suzbijanje trgovanja ljudima

Suizvršitelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Državno odvjetništvo RH, organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

2. Uspostaviti bazu podataka o tijeku sudskog postupka, od njegova pokretanja do donošenja pravomoćne presude, u svakom pojedinom slučaju trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Suizvršitelj: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: 20.000,00 kn

Programski cilj:

Razvijati međunarodnu suradnju u području otkrivanja, procesuiranja i sankcioniranja kaznenog djela u svezi s trgovanjem djecom

Mjere:

1. Nastaviti sa sudjelovanjem u provedbi međunarodnih i regionalnih operativnih akcija te projekata usmjerenih na suzbijanje kriminaliteta trgovanja ljudima, posebice s djecom (Interpol, Europol, SECI inicijativa)

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Suizvršitelj: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

4. POMOC I ZAŠTITA ŽRTAVA

Programski cilj:

Radi zaštite najboljeg interesa djeteta osigurati pomoc, zaštitu i sigurnost djeci žrtvama trgovanja ljudima

Mjere:

1. Osigurati, u okviru raspoloživih kapaciteta u sustavu socijalne skrbi, prostor za sklonište za djecu žrtve trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Rok: 30. lipnja 2006.

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

2. Opremiti sklonište prilagodeno boravku djece žrtava trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Rok: 31. prosinca 2006.

Potrebna sredstva: 250.000,00 kn

3. Osigurati strucno osoblje za rad u skloništu

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva

Rok: 31. prosinca 2006.

Potrebna sredstva: 200.000,00 kn

4. Osigurati prevoditelje za govorni jezik djeteta žrtve trgovanja ljudima u svim slučajevima kada je to potrebno

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: 30.000,00 kn

5. U području socijalne skrbi imenovati županijske koordinateure za provedbu i koordiniranje aktivnosti u svakom pojedinom slučaju trgovanja djecom na području svake županije.

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Rok: 31. ožujka 2006.

Potrebna sredstva: 100.000,00 kn

Programski cilj:

Osigurati individualizirani pristup svakom djetetu žrtvi trgovanja ljudima vodeći računa o dugotrajno prihvatljivom rješenju koje može uključiti: povratak i integraciju, odnosno reintegraciju u zemlji podrijetla, integraciju u zemlji odredišta ili preseljenje u trecu zemlju

Mjere:

1. Svakom djetetu žrtvi trgovanja ljudima nužno osigurati inicijalni sistematski liječnički pregled

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: 30.000,00 kn

2. Osigurati djeci žrtvama trgovanja ljudima pravo na zdravstvenu zaštitu sukladno propisima koji reguliraju zdravstvenu zaštitu djece u dobi do 18 godina, državljana Republike Hrvatske

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Rok: 30. lipnja 2007.

Potrebna sredstva: 50.000,00 kn

3. Osigurati kontakte s mjerodavnim službama, međunarodnim organizacijama i organizacijama civilnog društva u zemlji podrijetla djeteta žrtve trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

Suizvršitelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: 10.000,00 kn

4. Za svako dijete žrtvu trgovanja ljudima osmisliti individualizirani program pomoći i zaštite prilagođen njegovim specifičnim potrebama

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Suizvršitelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: 20.000,00 kn

5. Osigurati kontinuirano informiranje djeteta žrtve trgovanja ljudima o statusu i zaštiti njegovih prava, na način primjeren njegovoj dobi, zrelosti i najboljem interesu djeteta

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

6. Osigurati djetetu žrtvi trgovanja ljudima mogućnost izražavanja mišljenja o svim pitanjima vezanim za status i zaštitu njegovih prava, u skladu s njegovom dobi, zrelosti i najboljim interesom djeteta

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

7. Do stupanja na snagu zakona kojim će se urediti besplatna pravna pomoć, djeci žrtvama trgovanja ljudima omogućiti besplatnu pravnu pomoć

Nositelj: Ministarstvo pravosuđa

Suizvršitelj: Nacionalni odbor za suzbijanje trgovanja ljudima, organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: do stupanja na snagu zakona

Potrebna sredstva: 30.000,00 kn

8. Osigurati zaštitu tajnosti identiteta i osobnih podataka djeteta žrtve trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

9. Kada se dijete žrtva trgovanja ljudima vraća u zemlju podrijetla, osigurati njegovu sigurnu repatrijaciju

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: 40.000,00 kn

10. Osigurati razmjenu dostupnih informacija o djeci žrtvama trgovanja ljudima nakon njihova povratka u zemlju podrijetla

Nositelj: Ured za ljudska prava

Suizvršitelj: međunarodne organizacije, organizacije civilnog društva

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Programski cilj:

Poboljšati oblike zaštite i pomoći djeci žrtvama trgovanja ljudima, državljanima Republike Hrvatske

Mjere:

1. U skladu s izraženim interesom djeteta – žrtve trgovanja ljudima, osigurati mogućnost pohađanja osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Suizvršitelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje, organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: 20.000,00 kn

2. Izraditi individualizirane programe stručnog i radnog osposobljavanja te, prema potrebi, pružiti pomoć u zapošljavanju djeteta žrtve trgovanja ljudima, državljana Republike Hrvatske

Nositelj: Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Suizvršitelj: Hrvatski zavod za zapošljavanje, organizacije civilnog društva

Rok: 31. prosinca 2007.

Potrebna sredstva: 20.000,00 kn

5. PREVENCIJA

Programski cilj:

Podizati svijest djece i šire javnosti o pojavi trgovanja djecom

Mjere:

1. Provesti javnu kampanju usmjerenu na djecu moguće žrtve trgovanja ljudima

Nositelj: Ured za ljudska prava

Suizvršitelj: Ured pravobranitelja za djecu, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije, mediji

Rok: 31. prosinca 2007.

Potrebna sredstva: 100.000,00 kn

2. Izraditi informativne materijale o trgovanju djecom oblikom i sadržajem prilagodene djeci i mladima

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa

Suizvršitelj: Ured za ljudska prava, organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije, mediji

Rok: 31. prosinca 2006.

Potrebna sredstva: 60.000,00 kn

3. Učiniti dostupnim informativne materijale na mjestima na kojima se okupljaju djeca i mladi

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Suizvršitelj: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ured za ljudska prava, organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije, mediji

Rok: 31. prosinca 2006.

Potrebna sredstva: 20.000,00 kn

4. Izraditi i učiniti dostupnim informativne materijale o trgovanju djecom usmjerene na odrasle osobe

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

Suizvršitelj: Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, Ured za ljudska prava, organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije, mediji

Rok: 31. prosinca 2006.

Potrebna sredstva: 30.000,00 kn

5. Poticati provođenje preventivnih programa u lokalnoj zajednici usmjerenih na socijalno isključene skupine kao moguće žrtve trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

6. OBRAZOVANJE

Programski cilj:

Obrazovati ciljane skupine o trgovanju djecom

Mjere:

1. Održati šest seminara za stručne radnike u sustavu socijalne skrbi i vanjske suradnike centara za socijalnu skrb koji sudjeluju u postupku pružanja pomoći i zaštite djeci žrtvama trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Rok: 31. prosinca 2007.

Potrebna sredstva: 120.000,00 kn

2. U okviru prihvatnih stanica osposobiti stručne radnike za identifikaciju djece žrtava trgovanja ljudima

Nositelj: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva

Rok: 31. prosinca 2006.

Potrebna sredstva: 50.000,00 kn

3. Uključiti sadržaje koji promiču svijest o trgovanju ljudima/djecom u postojeće predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske programe

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: 1. rujna 2006.

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

4. Održati 10 seminara za koordinateure preventivnih programa u odgojno-obrazovnim ustanovama o trgovanju ljudima/djecom

Nositelj: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Rok: 1. rujna 2007.

Potrebna sredstva: 150.000,00 kn

5. Održati tri seminara za policijske službenike za maloljetničku delinkvenciju o metodama identifikacije i pružanju žurne pomoći djeci žrtvama trgovanja ljudima, s posebnim naglaskom na zaštitu najboljeg interesa djeteta

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Rok: 31. prosinca 2006.

Potrebna sredstva: 80.000,00 kn

6. Održati pet seminara za djelatnike granicne policije o metodama identifikacije i pružanja žurne pomoci djeci žrtvama trgovanja ljudima, s posebnim naglaskom na zaštitu najboljeg interesa djeteta

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova

Rok: 31. prosinca 2006.

Potrebna sredstva: 50.000,00 kn

7. U programe obrazovanja djelatnika iz diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske u inozemstvu ukljuciti sadržaje o suzbijanju trgovanja djecom, s posebnim naglaskom na zaštitu najboljeg interesa djeteta

Nositelj: Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

Rok: 31. prosinca 2006.

Potrebna sredstva: 10.000,00 kn

8. U programe obrazovanja koje provodi Pravosudna akademija ukljuciti sadržaje suzbijanja trgovanja djecom, s posebnim naglaskom na zaštitu najboljeg interesa djeteta

Nositelj: Ministarstvo pravosuda, Pravosudna akademija

Rok: 30. lipnja 2007.

Potrebna sredstva: 10.000,00

9. U programe obrazovanja organizacija civilnog društva ukljucenih u aktivnosti suzbijanja trgovanja ljudima ukljuciti sadržaje suzbijanja trgovanja djecom, s posebnim naglaskom na zaštitu najboljeg interesa djeteta

Nositelj: Ured za ljudska prava

Rok: 30. rujna 2007.

Potrebna sredstva: 10.000,00 kn

10. U programe obrazovanja novinara koji prate područje trgovanja ljudima ukljuciti sadržaje suzbijanja trgovanja djecom, s posebnim naglaskom na zaštitu najboljeg interesa djeteta

Nositelj: Ured za odnose s javnošću VRH

Rok: 31. prosinca 2007.

Potrebna sredstva: 10.000,00 kn

7. MEĐUNARODNA SURADNJA

Programski cilj:

Razvijati sustavnu suradnju Republike Hrvatske s drugim državama i međunarodnim organizacijama uključenim u suzbijanje trgovanja djecom

Mjere:

1. Nastaviti aktivno sudjelovati u regionalnim i međunarodnim inicijativama za suzbijanje trgovanja djecom

Nositelj: Ured za ljudska prava, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvo unutarnjih poslova

Suizvršitelj: organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: 20.000,00 kn

2. Sudjelovati u aktivnostima međunarodnih tijela i organizacija na području suzbijanja trgovanja djecom

Nositelj: Ured za ljudska prava, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvo unutarnjih poslova

Suizvršitelj: Državno odvjetništvo RH, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: 20.000,00 kn

8. KOORDINACIJA AKTIVNOSTI

Programski cilj:

Oснаžiti koordinaciju aktivnosti svih mjerodavnih tijela državne uprave, organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija u provođenju mjera suzbijanja trgovanja djecom

1. Prema potrebi, održavati sjednice Radne skupine za suzbijanje trgovanja djecom u svrhu praćenja provedbe ovog Plana

Nositelj: Ured za ljudska prava

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

2. Redovito informirati Nacionalni odbor za suzbijanje trgovanja ljudima i nacionalnog koordinatora o aktivnostima vezanim uz suzbijanje trgovanja djecom

Nositelj: Radna skupina za suzbijanje trgovanja djecom

Suizvršitelj: pojedina tijela državne uprave i organizacije civilnog društva o cijim se aktivnostima radi

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

3. Neposredno nakon identifikacije informirati predsjednicu Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima i nacionalnog koordinatora o svakom slučaju trgovanja djecom

Nositelj: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, organizacije civilnog društva, međunarodne organizacije

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

Programski cilj:

Sustavno pratiti provedbu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja djecom

Mjere:

1. Provoditi redovito periodično izvješćivanje Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima o provedbi svih aktivnosti zacrtanih Planom

Nositelj: tijela mjerodavna za provođenje određenih aktivnosti Plana

Rok: tijekom provedbe Plana

Potrebna sredstva: nisu potrebna dodatna sredstva

O b r a z l o ž e n j e

Republika Hrvatska stranka je svih relevantnih međunarodnih dokumenata u području suzbijanja trgovanja ljudima: UN Konvencije protiv transnacionalnog organiziranog kriminala te Protokola o prevenciji, suzbijanju i kažnjavanju trgovanja ljudima, posebno ženama i djecom i Protokola protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i zrakom, Fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji, Konvencije VE o suzbijanju trgovanja ljudima. Uvažavajući obveze koje proizlaze iz navedenih dokumenata, Vlada Republike Hrvatske pristupila je uspostavi cjelovitog sustava suzbijanja trgovanja ljudima.

Tijekom uspostave recenog sustava, koji je u većem dijelu uspostavljen i uspješno djeluje, te prateći svjetska kretanja u području suzbijanja trgovanja ljudima, iskristalizirala se potreba donošenja zasebnog Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja djecom. Naime, djeca – žrtve trgovanja ljudima predstavljaju posebno ranjivu skupinu te kao takva iziskuju poseban pristup, narocito u području prevencije odnosno pomoći i zaštite. Prema svjetskim statistikama čak 30% od ukupnog broja žrtava trgovanja ljudima čine djeca. Kada to pretvorimo u brojke, dolazimo do broja od 1.300.000 djece koja godišnje postanu žrtvama trgovanja ljudima. Oblici eksploatacije djece su brojni – seksualno iskorištavanje, prisilni rad, prosjacenje, preprodaja droge, krade, džeparenje, nezakonito posvajanje te ilegalna trgovanje ljudskim organima - a potražnja za njima sve više raste.

Brojke upućuju na punu veličinu problema kojem je potrebno posvetiti i posebnu pažnju. Stoga je predsjednica Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima imenovala Radnu skupinu za suzbijanje trgovanja djecom čiji je temeljni zadatak osmišljavanje strategije djelovanja u suzbijanju trgovanja djecom i priprema Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja djecom.

Nacionalnim programom za suzbijanje trgovanja ljudima od 2005. do 2008. godine Vlada Republike Hrvatske obvezala se posebnu pozornost posvetiti suzbijanju trgovanja djecom, uvažavajući djecu kao zasebnu, posebno ranjivu skupinu. Operativnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za 2005. godinu kao jedna od mjera predviđeno je donošenje Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja djecom. Provodeći navedene obveze, Radna skupina je pripremila Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja djecom kojim je obuhvaćeno razdoblje od listopada 2005. do prosinca 2007. godine.

Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja djecom oslanja se na Nacionalni program za suzbijanje trgovanja ljudima od 2005. do 2008. godine. Programski ciljevi Nacionalnog programa se Nacionalnim planom za suzbijanje trgovanja djecom razrađuju kroz konkretne aktivnosti, nositelje i rokove njihova izvršenja te sredstva potrebna za njihovo izvršenje. Sve mjere prilagodene su specifičnostima određenim djecom kojom se navedeni Nacionalni plan bavi.

Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja djecom strukturom slijedi Nacionalni program za suzbijanje trgovanja ljudima od 2005. do 2008. godine.

Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja djecom donosi se za vremensko razdoblje od 01. listopada 2005. do 31. prosinca 2007. godine te razraduje sljedeća područja:

Zakonodavni okvir

Cilj je kroz provedbu ovim poglavljem predviđenih mjera unaprijediti propise Republike Hrvatske u svrhu učinkovitije zaštite djeteta – žrtve trgovanja ljudima te u svrhu učinkovitog procesuiranja i odgovarajućeg sankcioniranja pocinitelja kaznenog djela u svezi s trgovanjem ljudima, a posebice djecom. Radi postizanja zadanog cilja predviđa se cjelovita analiza postojećeg zakonodavstva i njegovo usuglašavanje s međunarodno preuzetim obvezama u odnosu na suzbijanje trgovanja djecom. U svrhu osiguranja odgovarajućeg smještaja djece – žrtava trgovanja ljudima predviđena je izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj skrbi. Radi uređivanja postupanja s djetetom – žrtvom trgovanja ljudima od trenutka njegove identifikacije pa do trajnog zbrinjavanja, potrebno je izraditi Protokol o postupanju s djecom žrtvama trgovanja ljudima.

Identifikacija žrtava, otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje pocinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima

Poglavlje određuje mjere u svrhu unaprijeđenja postupaka otkrivanja i identifikacije djece žrtava trgovanja ljudima s jedne strane, i mjere stvaranja sustava otkrivanja, procesuiranja i sankcioniranja pocinitelja kaznenog djela u svezi s trgovanjem djecom s druge strane. Kako je u svrhu povećanja učinkovitosti navedenih aktivnosti potrebna pravovremena razmjena informacija između nadležnih tijela, kao jedna od mjera u navedenom području predviđeno je i donošenje Protokola o razmjeni informacija u svrhu što ranije identifikacije i pomoći djetetu – žrtvi trgovanja ljudima. Navedenim planom predviđeno je sudjelovanje u regionalnim i međunarodnim operativnim akcijama i projektima usmjerenim na suzbijanje kriminaliteta trgovanja ljudima.

Pomoc i zaštita žrtava

Određene su mjere kojima je cilj osigurati pomoć, zaštitu i sigurnost djece – žrtava trgovanja ljudima. Planira se osiguranje i opremanje prostora za sklonište za djecu – žrtve trgovanja ljudima i osiguranje stručnog osoblja za rad sa djecom – žrtvama trgovanja ljudima. Osiguravanje individualiziranog pristupa svakom djetetu – žrtvi trgovanja ljudima, vodeći računa o dugotrajno prihvatljivom rješenju. Osiguravanje inicijalnog sistematskog pregleda za dijete – žrtvu trgovanja ljudima i prava na odgovarajuću zdravstvenu zaštitu samo je dio u nizu predviđenih mjera. Djetetu se moraju osigurati kontakti s nadležnim službama u zemlji podrijetla, dijete mora biti redovito informirano o svojem statusu i zaštiti svojih prava i to na način primjeren njegovoj dobi i zrelosti. Djetetu mora biti omogućeno izražavanje vlastita mišljenja o svim pitanjima vezanim uz njegov status i zaštitu njegovih prava. Identitet i osobni podatci djeteta moraju biti zaštićeni, repatrijacija mora biti sigurna za dijete. Posebna pažnja, u okviru navedenog dijela, posvećena je djeci – žrtvama trgovanja ljudima koja su državljani Republike Hrvatske.

Prevenција

Navedenim dijelom obuhvacene su mjere koje se poduzimaju u cilju podizanja svijesti djece, ali i šire javnosti o pojavi trgovanja ljudima. U tu svrhu predviđeno je provođenje javnih kampanja, tiskanje i distribucija promotivnih materijala, poticanje provedbe preventivnih programa u lokalnim zajednicama.

Obrazovanje

Predviđen je niz aktivnosti kojim su obuhvacene ciljane skupine koje je potrebno obrazovati vezano uz suzbijanje trgovanja djecom. U vremenskom razdoblju obuhvaćenom Nacionalnim planom za suzbijanje trgovanja djecom predviđeno je održavanje šest seminara za stručne radnike u sustavu socijalne skrbi, deset seminara za koordinatore preventivnih programa u odgojno obrazovnim ustanovama, tri seminara za policijske službenike za maloljetničku delinkvenciju, pet seminara za djelatnike granicne policije. Posebna pozornost posvećena je obrazovanju novinara. Sadržaji koji promiču svijest o trgovanju ljudima i djecom, planirano je uključiti u predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske programe.

Medunarodna suradnja

Navedenim poglavljem obuhvacene su mjere koje doprinose razvoju sustavne suradnje Republike Hrvatske s drugim državama i međunarodnim organizacijama uključenim u suzbijanje trgovanja djecom.

Koordinacija aktivnosti

U okviru ove cjeline određene su aktivnosti koje imaju cilj osnažiti koordinaciju aktivnosti svih nadležnih tijela državne uprave, organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija u provođenju mjera suzbijanja trgovanja djecom. U svrhu poboljšanja cjelovitog sustava predviđeno je i sustavno praćenje provedbe Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja djecom.